

2005:14

Interpellation av Ewa Samuelsson (kd) om barn- misshandel att göda unga med godis och läsk

Larmrapporterna om den ökande fetman bland svenskarna duggar tätt. Allt eftersom vi rör oss mindre och mindre och äter mer och mer blir vi fetare och fetare. Detta är illavarslande av många självklara orsaker och därför måste vi ta till krafttag på alla nivåer i samhället.

Det finns ingen universallösning, utan åtgärder krävs i hemmet, i kommunen, i landstingen eller regionerna och i riksdagen. Den grupp som framförallt ska prioriteras är förstås barnen. Det mest skrämmande i sammanhanget är kanske just barnfetman. Barn kan inte, till skillnad från oss vuxna, själva ta ansvar för vad de stoppar i sig och för hur mycket de rör sig. Det är vi vuxna som har ansvar för att de tidigt lär sig goda vanor. Att låta barn äta sig feta redan i tidiga skolåldern är egentligen en form av barnmisshandel. Man utsätter barnen för stora såväl psykiska som fysiska risker.

Men vi kan inte lägga allt ansvar för barnens vanor på föräldrarna. Även kommunen har ett ansvar. När Livsmedelsverket och Folkhälsainstitutet nyligen överlämnade ett program på 79 punkter för att komma till rätta med fetman till regeringen föreslår man en rad åtgärder som ligger inom kommunens ansvarsområde. Man föreslår bland annat att kommunerna ska satsa på bättre skolmat och bättre miljö i skolmatsalen. Kommunerna kan också se till att de mellanmål som serveras i förskolorna är nyttiga. Det är inte ovanligt att man vid förskolornas mellanmål, i stället för mjölk och smörgås, serverar saft- eller nyponsoppa eller fruktyoghurt. Trots att man knappast kan vara ovetande om att dessa produkter innehåller väldigt mycket socker.

Ett annat sätt att från kommunens sida försöka påverka vanorna hos skolbarnen är att ta bort godis och läskförsäljningen på skolorna. Att på kommunala skolor sälja sådant som man vet är en av de främsta orsakerna till barns fetma är knappast att sända de rätta signalerna.

I en kartläggning av 400 högstadieskolor som nyligen genomfördes av Tandläkarförbundet fann man att det förekom godisförsäljning på sex av tio

skolor. Då ska man också veta den genomsnittliga läskkonsumtionen nu ligger på 94 liter per år, jämfört med 30 liter 1980.

Ett eventuellt förbud mot försäljning diskuterades också av Livsmedelsverket och Folkhälsoinstitutet. I deras förslag finns inte ett förbud med. Men detta ska väl inte tolkas som att det är en dålig idé. Snarare kan man hoppas att det inte är nödvändigt med ett förbud. Kommunerna kan själva ta detta initiativ. Det är en mycket liten insats som skulle betyda väldigt mycket.

I vänstermajoritetens skolplan skrivs om vikten av skolhälsovård men det räcker inte med vackra ord. De måste omsättas i handling för våra barns skull.

Jag vill därför fråga ansvarigt borgarråd:

1. Vilka konkreta förslag har borgarrådet när det gäller folkhälsoperspektivet för att förbättra vardagen för barnen och ungdomarna som finns i förskola, skola och ungdomsgårdar i Stockholm?
2. Vilken samverkan mellan olika aktörer som arbetar med barn och ungdomar organiseras för att uppnå ett effektivt folkhälsoarbete i hela staden?
3. Vill borgarrådet verka för mer hälsosamma mellanmål och att stadens skolor ska ersätta godis- och läskförsäljning med ett större utbud av frukt?

Stockholm den 7 mars 2005

Ewa Samuelsson